

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 586/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Meszárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť L. S., zastúpenej advokátom JUDr. Tiborom Sanákom, Námestie SNP 2, Trnava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 CoP 22/2014 z 30. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2014 doručená sťažnosť L. S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 CoP 22/2014 z 30. júla 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) návrh na úpravu práv a povinností k mal. A. K. (ďalej len „maloletý“). Následne v tomto konaní sťažovateľka navrhla, aby okresný súd predbežným opatrením dočasne upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému. Uznesením č. k. 20 P 130/2014-38 zo 6. júna 2014 okresný súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloletého zveril do osobnej starostlivosti sťažovateľky, upravil styk otca Z. K. (ďalej len „otec maloletého“) s maloletým, zaviazal ho prispievať na jeho výživu a upravil výkon ďalších práv a povinností. Okresný súd nariadil predbežné opatrenie do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie otec maloletého, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením č. k. 10 CoP 22/2014-100 z 30. júla 2014 tak, že uznesenie okresného súdu zmenil tak, že maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov – sťažovateľky a otca maloletého, a upravil výkon ďalších práv a povinností.

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, uvádza obsah svojho návrhu vo veci samej a tiež návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zoznam dôkazov, ktoré v konaní predložila a z ktorých má vyplývať nevhodné správanie otca maloletého a vhodnosť úpravy vzťahov tak, aby maloletý A. bol aspoň dočasne zverený do jej osobnej starostlivosti.

Sťažovateľka uvádza relevantné ustanovenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) a tiež Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Následne vo svojej sťažnosti takto argumentuje:

„Som toho názoru, že pokiaľ... predpoklady pre rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti v zmysle § 24 ods. 2 ZoR nie sú kumulatívne splnené, alebo hoc

aj z čiastočne z vykonaného dokazovania je zrejmé, že ani nemôžu byť splnené, nemôže súd ani v rámci predbežného opatrenia nariadiť zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v zmysle § 76 ods. 1 písm. b) O. s. p.

Pokiaľ tieto predpoklady pre rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti nie sú kumulatívne splnené v čase vydania rozhodnutia o predbežnom opatrení, súd nemôže predbežným opatrením rozhodnúť o nariadení striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pretože by to bolo v rozpore s ust. § 24 ods. 2 ZoR, ale zároveň by to bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Striedavá osobná starostlivosť, tak ako o nej rozhodol odvolací súd, nie je a ani nemôže byť v záujme maloletého, pretože:

a/ Mal. A. bude mať dve bydliská, ktoré sú vzdialené od seba cca 40 km, pričom nie je jasné z rozhodnutia odvolacieho súdu, kam bude mal. A. chodiť do školy od 01. 09. 2014, či na ZŠ v T., kde by pokračoval v štúdiu v zmysle mojich predstáv a mojich súčasných možností, alebo bude prehlásený na ZŠ v P., v zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z., tak ako sa to snaží presadiť otec a tým ma úplne vylúčiť zo starostlivosti o maloletého, vzhľadom na moju súčasnú situáciu po narodení dieťaťa alebo ju významne obmedziť. Otec si veľmi dobre uvedomuje, že počas týždňa, keď budem ja zabezpečovať starostlivosť o mal. A., nebudem môcť s ním z T. cestovať do školy do P. a po skončení vyučovania späť z P. do T., nakoľko mi v tom bude reálne brániť starostlivosť o mal. D. Pri takomto režime by bola prakticky zmarená aj účasť mal. A. na rôznych krúžkoch po skončení vyučovania organizovaných v rámci školy, alebo mimo školy, tak ako na to poukazujem aj vo svojich listinných dokladoch.

b/ Rozhodnutie odvolacieho súdu tak vytvára predpoklady pre ďalší spor rodičov na súde v zmysle ust. § 35 ZoR o tom, kam bude mal. A. chodiť do školy, či na základnú školu v T. alebo základnú školu P.

c/ Odvolací súd si zrejme neuvedomil, že v porovnaní s obdobím do 30. 06. 2014 (ukončenie školského roku) sa zásadným spôsobom zmenili vzťahy medzi rodičmi, ako aj zásadne sa zmenili pomery a možnosti na mojej strane, pričom pôvodné dohody ohľadne úpravy práv a povinností k mal. A. už prestali platiť a režim úpravy, ktorý sme mali dohodnutý približne do konca mája 2014, je už neaktuálny.

Zmeny sú podrobne opísané v mojom návrhu na začatie konania zo dňa 22. 05. 2014, z môjho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia 04. 06. 2014, ako aj z vyjadrenia matky k odvolaniu otca zo dňa 21. 07. 2014.

Podstatou týchto zmien je neseriózne konanie a správanie sa otca voči mne, ktorý v prvom polroku 2014 so mnou prestal spolupracovať na riešení základných otázok a problémov súvisiacich s výchovou mal. A. a zároveň začal zneužívať situáciu v čase, keď mal mal. A. v starostlivosti a začal pripravovať pôdu na to, aby mal. A. mohol navštevovať ZŠ v P. v súvislosti s tým, že otec Z. K. sa presťahoval zo S. do R. pri P., čo odvolací súd taktiež vo veci neriešil.

Ja som na to prišla náhodou, keď mi to spontánne, v rámci rozhovoru prezradil mal. A V tom momente som stratila akúkoľvek dôveru v seriózne konanie Z. K., ktorý vedel o mojom tehotenstve, vedel o približnom termíne pôrodu a počítal s mojimi zúženými možnosťami aktívne sa brániť a zasiahnuť. Vzhľadom na uvedené konanie otca, som bola nútená obrátiť sa na súd a následne aj podať návrh na nariadenia predbežného opatrenia, aby som stabilizovala situáciu, predišla chaosu pri zabezpečovaní starostlivosti o maloletého tak, ako bola organizovaná približne do 11. 06. 2014 (doručenie uznesenia Okresného súdu Trnava o predbežnom opatrení) s prihliadnutím na to, že Z. K. sa v priebehu prvého pol roka 2014 presťahoval aj so svojou priateľkou M. R. a jej dcérou L. zo S. do R. pri P.

Je poľutovania hodné, že otec dokonca vo svojom odvolaní zo dňa 24. 06. 2014 proti uzneseniu súdu prvého stupňa, poukazuje na str. 91 bod 7. posledná veta, keď spochybňuje moju schopnosť zabezpečovať starostlivosť o maloletého, a že či práve z dôvodu môjho tehotenstva a pôrodu nebude vhodné, aby mal otec umožnené zabezpečovať starostlivosť o maloletého tak, ako tomu bolo doteraz a tým prezrádza svoj zámer.

Otec maloletého ale neupozorňuje súd na obrovské problémy, ktoré reálne môžu vzniknúť v súvislosti s nariadením striedavej osobnej starostlivosti v atmosfére mojej nedôvery voči konaniu zo strany otca, ako je organizovanie školskej dochádzky (T. – P.), zabezpečovanie striedavej starostlivosti z mojej strany po pôrode, s prihliadnutím na veľkú vzdialenosť dvoch bydlísk maloletého a možného prehlásenia maloletého do školy v P. a na celkovú nevhodnosť nariadenia striedavej osobnej starostlivosti pre maloletého.

d/ Prvostupňový súd, ako aj odvolací súd, nevykonali v zmysle § 24 ods. 2 ZoR povinné skúmanie, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa, aby odvolací súd vôbec mohol rozhodnúť o striedavej osobnej starostlivosti.

V zmysle vyššie uvedených skutočností sa uznesenie Krajského súdu v Trnave... javí byť svojvoľné, nezákonné a neústavné.“

Na tomto základe sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 CoP/22/2014-100, porušil základné právo L. S... v čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo... v čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

... Zrušuje... uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. 07. 2014 sp. zn. 10 CoP/22/2014-100 a vec... vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

... Krajský súd v Trnave je povinný L. S. uhradiť trovy konania v sume 340,09 €... na účet právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy

zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Krajský súd v napadnutom uznesení z 30. júla 2014 poukázal na odôvodnenie uznesenia okresného súdu zo 6. júna 2014, na odvolanie otca maloletého, vyjadrenie

sťažovateľky a kolízneho opatrovníka. V odôvodnení tiež zhrnul obsah návrhu sťažovateľky vo veci samej, pričom uviedol:

„Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 20 P/130/2014 je návrh matky, v ktorom táto žiada, aby súd zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti, aby bol otec zaviazaný platiť výživné na maloletého vo výške 500 eur mesačne a aby bol upravený styk otca s maloletým každý párnny týždeň od soboty 9.00 hod. do nedele 17.00 hod. Taktiež žiadala upraviť styk počas Vianoc a letných prázdnin. Návrh odôvodnila tým, že maloletý je dieťa narodené mimo manželstva, pričom ako rodičia spolu žili do roku 2011, kedy sa rozhodli nenasťahovať do ich novopostaveného domu v R. a ona odišla s maloletým do prenajatého bytu v P. V súčasnosti matka žije v rodinnom dome v D. s jej súčasným manželom. Od roku 2011 do roku 2013 bol maloletý v starostlivosti otca každý vikend, resp. každý druhý týždeň a to od soboty večera do utorka rána a zvyšný čas v starostlivosti matky. Od leta 2013 po vzájomnej dohode rodičov fungovala striedavá starostlivosť o maloletého v týždňových intervaloch od pondelka do pondelka s tým, že rodičia ho zaviezli ráno do školy a poobede si dieťa prevzal druhý rodič. Dôvodom podania návrhu je obava matky o nevhodnosti starostlivosti o maloletého zo strany otca. Príprava maloletého do školy v čase jeho pobytu u otca je podľa tvrdení matky horšia ako keď sa nachádza u nej, maloletému taktiež nevyhovuje dochádzanie do školy v T. zo S. (kde býva otec so svojou priateľkou), nevhodné je aj to, že otec si maloletého kupuje vecami, ktoré maloletý ani nepotrebuje. Bezprostredným dôvodom na podanie návrhu je to, že otec sa plánuje nasťahovať do R. a maloletému vybavuje prestup na základnú školu v P., čo matka považuje za absolútne nevhodné pre maloletého, ktorému sa na základnej škole v T. páči. Maloletý má v T. aj mimoškolské aktivity, ktoré mu ale otec počas doby keď je syn v jeho starostlivosti neumožňuje vykonávať.“

Následne krajský súd citoval príslušné ustanovenia zákona o rodine (§ 24 ods. 2 a 4, § 36 ods. 1) a Občianskeho súdneho poriadku [§ 74, § 76 ods. 1 písm. b)] a s poukazom na charakter rozhodnutia o predbežnom opatrení a jeho účel konštatoval:

«Pri zvážení týchto skutočností ako aj odvolacím súdom citovaných ustanovení a napokon tiež s ohľadom na obsah spisového materiálu v prejednávanej veci potom za osvedčený treba považovať nedostatok spolužitia rodičov dieťaťa (čo nespochybňuje ani

jeden z rodičov a čo bolo potvrdené prakticky všetkými doterajšími podaniami v spise, preukazujúcimi odchylnosť ich adries), ako aj ich súčasná neochota sa dohodnúť na tom, ako bude prebiehať starostlivosť o maloletého, pričom v aktuálnom stave veci je zrejmé, že je tu neochota matky zotrvať na doterajšej striedavej starostlivosti o maloletého v týždňových intervaloch a na druhej strane požiadavka otca, aby takáto forma starostlivosti bola i naďalej realizovaná. Potrebnou tak vystala otázka úpravy rodičovských práv a povinností spolu nežijúcich rodičov maloletého dieťaťa podľa ust. § 36 ods. 1 ZoR).

Už na tomto mieste je potrebné odmietnuť argumentáciu snažiacu sa presvedčiť o krajnosti (výnimočnosti) súdneho rozhodnutia predstavovaného predbežným opatrením o styku, nakoľko tu naopak každý prípad prerušenia spoluzitia rodičov maloletého dieťaťa, spojený s jeho vymanením z osobnej starosti jedného z rodičov, je dôvodom prakticky bezodkladnej potreby upravenia rodičovských práv a povinností k dieťaťu. Na takúto úpravu s prihliadnutím k možnosti začatia konania vo veci starostlivosti o maloleté deti súdom aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 O. s. p.), a to okamžite po zistení príslušnej skutočnosti, dokonca nie je potrebný ani návrh (čo na druhej strane ale nebráni uplatneniu práva na dočasnú úpravu pomerov návrhom). Úprava predbežným opatrením však musí mať samozrejme opodstatnenie najmä v čase pred vydaním konečného rozhodnutia preto, že dokazovanie smerujúce k podstate problému, teda sporu medzi rodičmi, je obvykle prácnejším a časovo náročnejším a očakávateľný čas rozhodnutia vo veci takto pomerne vzdialeným. Je to tak i preto, aby tu zverenie alebo ponechanie maloletého dieťaťa v starostlivosti jedného z rodičov nebolo založené na svojvôli a aby nedochádzalo ani k faktickému zneužívaniu nedostatku úpravy práve tým rodičom, ktorý má dieťa vo svojej starostlivosti a ktorý, nebyť čo i len dočasnej úpravy výkonu práv a povinností, by mohol svoju ochotu umožniť druhému rodičovi podiel na výchove dieťaťa podmieňovať či už splnením celkom nesplniteľných, alebo pre druhého rodiča z určitého dôvodu neakceptovateľných podmienok.

Pre rozhodovanie súdu o predbežnej úprave rodičovských práv a povinností (v časti zabezpečenia stabilného výchovného prostredia maloletého dieťaťa aspoň do tej miery, do akej to umožňuje povaha konania o predbežnom opatrení) najvýznamnejším bolo, že aj napriek opačnému názoru matky neboli zistené vonkoncom žiadne pochybnosti o plnej výchovnej spôsobilosti otca. Určujúcim pri zvolení úpravy aj vo forme striedavej osobnej

starostlivosti obidvoch rodičov (§ 24 ods. 2 ZoR) je totiž v prvom rade záujem dieťaťa a na odpovedanie otázky existencie takehoto záujmu nemôže poslúžiť len konanie o predbežnom opatrení – v ktorom sa i pre krátkosť času vymedzeného pre súd na rozhodnutie o návrhu účastníka vyžaduje iba osvedčenie významných skutočností a nie aj ich preukázanie.

Takto potom rozhodnutie súdu prvého stupňa opierajúce sa len o návrh a tvrdenia matky, ktoré prakticky bez bližšej analýzy a odôvodnenia súd prvého stupňa len prevzal do odôvodnenia napadaného uznesenia, nebolo správne. Matka totiž v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia iba vyjadrila svoje subjektívne obavy o úmysloch otca, pri nestotožnení s ktorými ale pripadá do úvahy konanie podľa § 35 ZoR, t. j. rozhodovanie súdu pri nezhode rodičov, podľa ktorého ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností (najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie), rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd (na čo správne poukázal aj odvolateľ). Ak potom obidvaja rodičia zhodne tvrdili, že tu od roku 2011 až do podania návrhu matky bola riadne vykonávaná striedavá starostlivosť o maloletého, v poslednom roku v režime týždenných intervalov, a v súčasnom stave veci nie je nič spochybňujúce výchovnú spôsobilosť oboch rodičov a ani nič nasvedčujúce, že by samotné dieťa takúto formu starostlivosti odmietalo, za opodstatnené a v záujme maloletého je možné považovať faktické potvrdenie doterajšej striedavej osobnej starostlivosti s tou zmenou, že tu týždenné intervaly budú vymedzené (či ohraničené) nedeľou (konkrétne 18-tou hodinou), keďže tento deň je podľa súdu prvého stupňa vhodný na vytvorenie ucelenej doby jedného týždňa, neviazanej na návštevu školy, a to i s prihliadnutím na to, že v súčasnosti sú (tzv. letné) školské prázdniny a možné (aj keď nie nevyhnutné) je, že tu pondelok i počas riadneho školského roka môže pripadnúť na deň školských prázdnin či deň pracovného pokoja (pričom samozrejme dohodou rodičov založenou na báze dobrovoľnosti môže byť tento deň nimi modifikovaný).

Za správny tak bolo možné považovať len záver súdu prvého stupňa, že tu existovala potreba dočasnej úpravy pomerov, no správnym už nebolo stotožnenie sa s návrhom matky v plnom rozsahu.

Odvolačiemu súdu preto neostávalo iné, ako napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. zmeniť spôsobom uvedeným vo výroku tohto svojho rozhodnutia, Spôsob úpravy zvolený odvolacím súdom možno považovať za primeraný potrebe dočasnej úpravy pomerov, nakoľko práve takáto úprava zabezpečí na jednej strane istú stabilizáciu výchovného prostredia maloletého až do času, kedy sa výsledkami dokazovania vo veci poskytnú podklady či už pre potvrdenie takéhoto spôsobu úpravy osobnej starostlivosti o dieťa alebo naopak pre ústup od nej, na druhej strane potom aj potrebnú kultiváciu vzťahu oboch rodičov a dieťaťa v priebehu časových úsekov aspoň niekoľkých po sebe nasledujúcich dní (v rámci ktorých sa opäť predbežný záver o dostatočnej výchovnej spôsobilosti oboch rodičov buď môže potvrdiť alebo vyvrátiť).

Odvolačí súd svojím rozhodnutím napokon v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou (tu por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 23. decembra 2011 vo veci sp. zn. 10 CoP/32/2011) reagoval aj na stav vzdialenia bydlísk rodičov a možné (i keď nie nevyhnutné) zmeny v tomto smere. Toto sa prejavilo v tom, že považoval (odvolací súd) za spravodlivé, aby sa riziko znášania zvýšených výdavkov spojených s realizáciou práva rodičov na styk (a to i výdavkov s možným ich vznikom až v budúcnosti) rozdelilo medzi oboch rodičov – a to tak, že sa za miesto odovzdania a prevzatia maloletého určí bydlisko toho rodiča, ktorý má dieťa odovzdať (čo takto prinúti nielen „prvého“ rodiča pre prípad záujmu na výkone príslušného práva vycestovať za „druhým“ rodičom, ktorý má dieťa v príslušnom týždni v osobnej starostlivosti, ale i opačne po skončení styku bude vyžadovať od „druhého“ rodiča, aby za účelom prevzatia si dieťaťa meral rovnakú cestu, hoc aj opačným smerom).

Odvolačí súd tu pritom zdôrazňuje, že toto rozhodnutie odvolacieho súdu je len rozhodnutím dočasného charakteru a konečnú odpoveď na opodstatnenosť striedavej starostlivosti (s prihliadnutím najmä na záujem dieťaťa) dá až právoplatné rozhodnutie vo veci samej.»

Ústavný súd zastáva názor, že argumentáciu krajského súdu možno považovať za dostatočnú a akceptovateľnú. Nemožno teda dospieť k záveru, podľa ktorého by rozhodnutie o zmene uznesenia okresného súdu, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie, malo byť arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Na uvedenom závere nič nemení

okolnosť, že sťažovateľka je iného názoru. Jej odlišný právny názor totiž nemôže sám osebe bez ďalšieho zakladať porušenie práv podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Na posúdenie ústavnosti vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého uznesenia krajského súdu považoval ústavný súd za kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne konformný. Ústavný súd preto zisťoval, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na osvedčený skutkový stav nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy.

Krajský súd poukázal na charakter konania o nariadení predbežného opatrenia s tým, že predbežným opatrením sa dočasne upravujú pomery účastníkov konania na základe aspoň osvedčených skutočností spravidla bez potreby vykonávania dokazovania. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že v predmetnej veci bola daná potreba dočasnej úpravy pomerov rodičov k maloletému dieťaťu. Za relevantné považoval zistenie, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti a nedokážu sa dohodnúť na starostlivosti o maloletého. Vychádzal tiež zo zistenia, že od roku 2011 až do podania návrhu sťažovateľkou rodičia maloletého zabezpečovali oňho starostlivosť formou striedavej osobnej starostlivosti. Konštatoval, že neboli osvedčené také skutočnosti, ktoré by spochybňovali spôsobilosť otca maloletého zabezpečovať výchovu svojho syna, rovnako tak neboli osvedčené také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že maloletý takúto formu výchovy odmieta. Na tomto základe dospel k záveru, že je potrebné zachovať faktický výkon striedavej osobnej starostlivosti až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Prihliadol aj na to, že takouto dočasnou úpravou pomerov sa zabezpečí stabilizácia výchovného prostredia maloletého a jeho pravidelný kontakt s obidvoma rodičmi. Pokiaľ ide o nesúhlas sťažovateľky s ďalším pokračovaním striedavej osobnej starostlivosti, krajský súd poukázal na to, že pri nezhode o podstatných veciach pri výkone rodičovských práv a povinností môže ktorýkoľvek z rodičov iniciovať konanie podľa § 35 zákona o rodine.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že postup krajského súdu ako odvolacieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesenie z 30. júla 2014, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu tak, že predbežným opatrením zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a upravil výkon ďalších rodičovských práv a povinností, nemá znaky arbitrárnosti, t. j. svojvôle, je v súlade s procesnoprávnymi predpismi [napr. § 74, § 76 ods. 1 písm. b) OSP, § 36, § 24 ods. 2 a 4 zákona o rodine] s tým, že krajský súd ako odvolací súd svoje závery primerane odôvodnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 30. júla 2014. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení OSP – predovšetkým § 74 a § 76 ods. 1 písm. b) a príslušných ustanovení zákona o rodine – najmä § 24 ods. 2 a 4 krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2014